

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. gruodžio 19 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Andžej Maciejewski, Gedimino Sagačio (kolegijos pirmininkas) ir Jūratės Varanauškaitės,

susipažinusi su 2023 m. gruodžio 11 d. paduotu **ieškovės V. B. G.** kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarties peržiūrėjimo,

nustatė:

Ieškovė V. B. G. padavė kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės V. B. G. ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Florinus“ dėl daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimo sprendimų panaikinimo, trečiasis asmuo byloje – R. Š. Kasaciniu skundu ieškovė prašo pakeisti Vilniaus apygardos teismo 2023 m. rugsėjo 19 d. nutartį ir priteisti visų jos patirtų bylinėjimosi išlaidų pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose atlyginimą; taip pat prašo priteisti bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimą. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1, 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pagrindai peržiūrėti bylą kasacine tvarka yra: 1) materialinės ar procesinės teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui; 2) jeigu teismas skundžiamame sprendime (nutartyje) nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos; 3) jeigu Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika ginčijamų teisės klausimų yra nevienoda.

Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tuo atveju, kai jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, nustatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina pateikti teisinius argumentus dėl pažeistos (pažeistų) materialiosios ar proceso teisės normos (normų), ir tai, kad šis (šie) teisės pažeidimas (pažeidimai) turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Ypatingas dėmesys kasaciniame skunde turi būti teikiamas argumentams, kad šis teisės pažeidimas (pažeidimai) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią kasacinio teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios kasacinio teismo suformuotos praktikos.

Ieškovės paduotame kasaciniame skunde nurodomi šie pagrindiniai argumentai:

1. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė CPK 93 straipsnio 1 dalies normas, priteisdamas iš atsakovės ne visų ieškovės patirtų bylinėjimosi išlaidų pirmosios instancijos teisme atlyginimą. Šių išlaidų suma siekia 68,80 proc. maksimalaus priteistino dydžio pagal Rekomendacijas, yra pagrįsta mokėjimo dokumentais, t. y. šios išlaidos realiai patirtos. Apeliacinės instancijos teismas bylinėjimosi išlaidas sumažino tik garso įrašo stenogramos parengimo darbų apimtini, tačiau neįvertino kartu su prašymu priteisti šias išlaidas pateiktų įrodymų, t. y. vertimų biurų atsakymų į paklausimą apie tokio darbo trukmę. Apeliacinės instancijos teismas taip pat neįvertino reikšmingos aplinkybės, jog garso įrašo išklotinę rengė ieškovės atstovas (advokatas), siekdamas išvengti garso įrašo pateikimo tretiesiems asmenims, kadangi tokį klausimą kėlė atsakovės atstovas 2023 m. sausio 30 d. į bylą pateiktu pareiškimu Valstybinei asmens duomenų apsaugos inspekcijai dėl neteisėto asmens duomenų rinkimo ir pavišimo. Skundžiamame sprendime taip pat nepasisakyta dėl teisškai reikšmingos aplinkybės, kad būtent pirmosios instancijos teismas 2022 m. sausio 31 d. vykusiam teismo parengiamajame posėdyje savo iniciatyva įpareigojo ieškovę per dvi savaites pateikti ieškovės į bylą pateikto susirinkimo garso įrašo pilną išklotinę, nors ieškovės atstovai prieštaravo dėl tokio teismo įpareigojimo, be kita ko, motyvuodami ir tuo, kad tai lems papildomas bylinėjimosi išlaidas. Šiuo aspektu apeliacinės instancijos teismas nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos, aiškinant CPK 88 straipsnio 1 dalies 8 punktą (atitinkantį šiuo metu galiojančio CPK 88 straipsnio 1 dalies 10 punkto redakciją). Jame nustatyta, kad prie išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu, priskiriamos kitos būtinos ir pagrįstos išlaidos. Kasacinis teismas išaiškino, kad tam, jog įstatyme tiesiogiai neišvardytos išlaidos galėtų būti pripažintos išlaidomis, susijusiomis su bylos nagrinėjimu, jos turi atitikti abi minėtoje normoje nustatytas sąlygas, t. y. jos turi būti būtinos ir pagrįstos. Ar turėtos išlaidos

buvo būtinos, sprendžiama pagal tai, ar asmuo neišvengiamai turėjo daryti šias išlaidas dėl bylos nagrinėjimo, ar nebuvo įmanoma apsieiti ir be jų, ar išlaidos nėra perteklinės ir neprotingos. Ieškovės išlaidos už garso įrašo stenogramos parengimą buvo pagrįstos ir neišvengiamos. Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai nurodė, kad šios išlaidos neturėtų būti vertinamos kaip advokato teisinė pagalba. Ieškovės išlaidos už garso įrašo išklotinės su lydraščiu parengimą sudaro 1799 Eur (apskaičiuota taikant Rekomendacijų 8.20 punkte įtvirtintą koeficientą – 0,1). Kadangi apeliacinės instancijos teismas nutarė padidinti iš atsakovės ieškovei priteistinių bylinėjimosi išlaidų dydį už advokato teisinę pagalbą pirmosios instancijos teisme, reiškia, jog pats apeliacinės instancijos teismas advokato pagalbą rengiant susirinkimo garso įrašo stenogramą laikė teisinėmis paslaugomis, t. y. 1000 Eur suma padidino priteistinių bylinėjimosi išlaidų sumą. Antra vertus, kadangi skundžiama nutartimi nutarta 1000 Eur suma padidinti ieškovei priteistas bylinėjimosi išlaidas, motyvuojant būtent nepagrįstu jų sumažinimu dėl susirinkimo garso įrašo stenogramos parengimo, išeitų, jog nurodytoje apimtyje turėjo likti nepriteista 799 Eur suma. Vis dėlto, skundžiama nutartimi ieškovės pirmojoje instancijoje patirtas bylinėjimosi išlaidas sumažinus 1000 Eur, išeitų, jog dar 201 Eur apimtimi jos liko sumažintos už kitas advokato teises paslaugas pirmojoje instancijoje. Tačiau nagrinėjamu atveju apeliacinės instancijos teismui skundžiamoje nutartyje nenurodžius, už kurias pirmojoje instancijoje advokato suteiktas teises paslaugas jos liko sumažintos, laikytina, kad nurodyta apimtimi skundžiama nutartis yra nemotyvuota CPK 93 straipsnio nuostatų aiškinimo prasme. Apeliacinės instancijos teismas nenustatė ieškovės piktnaudžiavimo ar nesąžiningo naudojimosi procesinėmis teisėmis, dėl to šiuo atveju nebuvo pagrindo nukrypti nuo CPK 93 straipsnio 1 dalyje nustatytos taisyklės, taikant to paties straipsnio 4 dalį;

2. Apeliacinės instancijos teismas, skundžiamos nutarties motyvuojamosios dalies 27 punkte nurodydamas, kad apeliacinis skundas tenkinamas iš dalies, atitinkamai turėjo paskirstyti bylinėjimosi išlaidas apeliacinės instancijos teisme proporcingai teismo patenkintų reikalavimų daliai. Tačiau skundžiamos nutarties rezoliucinėje dalyje teismas šiuo klausimu nepriėmė jokio procesinio sprendimo, todėl pažeidė CPK 93 straipsnio 1 dalies ir 5 dalies nuostatas. Bylose, kuriose nagrinėjamas reikalavimas vien tik dėl teisingo bylinėjimosi išlaidų priteisimo (paskirstymo), teismas ne tik sprendimo motyvacijoje, bet ir rezoliucinėje dalyje turi aiškiai išdėstyti, koks yra teismo sprendimas, nes priešingu atveju jis lieka neaiškus ir nesuprantamas. Bylinėjimosi išlaidų nepaskirstymo galimybės (teismo procesinės teisės), teismui iš dalies palankiai ieškovei pakeitus pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį, proceso įstatymas nenumato. Priešingai – aiškiai įtvirtina pareigą, priklausančią nuo procesinio rezultato byloje, bylinėjimosi išlaidas paskirstyti (CPK 93 straipsnio 5 dalis).

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasacinio skundo argumentai dėl teisės normų taikymo nepatvirtina CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytų kriterijų kasacijai, t. y. kad egzistuoja teisinis pagrindas peržiūrėti bylą kasacine tvarka. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas. Dėl šių priežasčių darytina išvada, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų nors vieną CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytą bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindą.

Atrankos kolegija konstatuoja, kad kasacinis skundas neatitinka CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakyti priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atsisakius priimti kasacinį skundą, grąžintinas už jį sumokėtas žyminis mokestis (CPK 350 straipsnio 4 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti A. G. (a. k. *(duomenys neskelbtini)*) 59 (penkiasdešimt devynis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto už ieškovės V. B. G. kasacinį skundą 2023 m. gruodžio 11 d. per AB „Swedbank“, mokėjimo nurodymo Nr. 265.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Andžej Maciejewski

Gediminas Sagatys

Jūratė Varanaukaitė